

17.6.1976

1

Kalevankatu 6 00100 HELSINKI 10

Puhelin 642 511

TEL 17 §:N 1 MOMENTIN MUKAISEN VAKUUTUSMAKSUN KOROTUKSEN
MÄÄRÄÄMINEN JA SIITÄ LUOPUMINEN

Heinäkuun 1 päivänä 1976 voimaan tulevan lainmuutoksen yhteydessä on TEL 17 §:n 1 momentti muutettu seuraavan sisältöiseksi:

"Työnantaja on velvollinen antamaan eläkelaitokselle, eläketurvakeskukselle ja tämän lain mukaiselle valitusviranomaiselle kaikki ne tiedot, jotka ovat tarpeen tämän lain täytäntöönpanoa varten. Sanotuilla laitoilla on oikeus tarkastaa työnantajan kirjoista tietojen oikeellisuus. Siltä osin kuin työnantaja jättää sanotut tiedot toimittamatta tai toimittaa ne myöhemmin kuin asetuksessa tarkemmin säädetään, työnantajalle määrätään arvion perusteella enintään kaksinkertaiseksi korotettu vakuutusmaksu, jollei ole erityistä syytä luopua korotuksen määräämisestä. Eläketurvakeskus antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeet korotuksen määräämisestä ja siitä luopumisesta. Mitä edellä on säädetty työnantajasta, koskee soveltuvin osin myös valtakunnallisista työttömyyskassoista annetussa laissa tarkoitettua työttömyyskassaa".

LEL:ssa, MYEL:ssa sekä YEL:ssa on viittaussäännös TEL 17 §:ään, joten säännös on soveltuvin osin voimassa myös näiden lakien piiriin kuuluvissa tapauksissa.

Sanottua lainmuutosta ja niihin liittyviä lainmuutostekstejä on käsitelty yleiskirjeessä no 16/1976. Sanotussa yleiskirjeessä on todettu, että Eläketurvakeskus tulee myöhemmin antamaan yksityiskohtaiset ohjeet vakuutusmaksun korotuksen määräämisestä ja siitä luopumisesta. Eläketurvakeskuksen hallitus on hyväksynyt TEL 17 §:n 1 momenttia koskevat ohjeet, jotka toimitetaan eläkelaitoksille tiedoksi tällä yleiskirjeellä.

Asetuksissa olevat tietojen antamista koskevat säännökset

Edellä sanotussa TEL 17 §:n 1 momentissa viitataan asetuksessa tarkemmin määritelyihin aikamääriin tietojen toimittamisessa. Tällä viittauksella tarkoitetaan TEA 3 §:ää, LEA 3 §:ää, MYEA 2 §:ää sekä YEA 2 §:ää.

TEA 3 §

"Työnantajan tulee ilmoittaa eläkelaitokselle tämän lomakkeita käyttäen:

17.6.1976

2

- 1) työntekijäin eläkelain alaisen työsuhteen alkamisesta ja päättymisestä viipymättä, jollei eläkelaitoksen kanssa ole erityisestä määräajasta sovittu, tällöin kuitenkin niin, että kunkin kalenterivuosi-neljänneksen tiedot ilmoitetaan viimeistään sitä seuraavan kuukauden kuluessa;
- 2) kalenterivuoden päättyessä jatkuvat työntekijäin eläkelain alaiset työsuhteet seuraavan helmikuun loppuun mennessä;
- 3) kohdissa 1 ja 2 tarkoitettujen ilmoitusten yhteydessä eläketurvan hoitamista varten tarvittavat palkka-, palvelusaika- ja muut tiedot.

Eläkelaitos on velvollinen viipymättä ilmoittamaan eläketurvakeskukselle tämän määräämällä tavalla kaikki laitoksen välityksellä toimeenpannut eläketurvajärjestelyt sekä niihin sisältyvät työsuhteet samoin kuin näissä myöhemmin tapahtuvat muutokset. Eläkelaitoksen on myös annettava eläketurvakeskukselle muita eläketurvan järjestämistä koskevia tietoja, siten kuin eläketurvakeskus tarkemmin määrää."

LEA 3 §

"Työnantajan on viimeistään kunkin kuukauden 20 päivänä suoritettava työeläkekassalle tämän määräämällä tavalla vakuutusmaksu edellisen kuukauden aikana maksamistaan palkoista.

Edellä 1 momentissa säädetyssä määräajassa työnantajan on myös toimitettava työeläkekassalle eläketurvakeskuksen vahvistamalle lomakkeelle laadittu tilitys.

Työeläkekassa voi hakemuksesta myöntää työnantajalle määräämillään ehdoilla oikeuden suorittaa vakuutusmaksu ja toimittaa tilitys toisinkin ajoin kuin 1 ja 2 momentissa on säädetty.

Eläketurvakeskuksen tulee työeläkekassan kanssa neuvoteltuaan antaa tarvittaessa yleisiä ohjeita siitä, miten 1 ja 3 momentin säännöksiä on sovellettava."

MYEA 2 §
YEA 2 §

TEL 17 §:n 1 momentti on soveltuvin osin voimassa myös silloin kun yrittäjä jättää toimittamatta eläkelaitoksen tarvitsemat tiedot tai toimittaa ne myöhemmin kuin MYEA 2 §:ssä ja YEA 2 §:ssä säädetään. Yrittäjien kohdalla säännöksen soveltaminen kuitenkin tulee olemaan verrattain harvinaista, koska näitä koskeva ilmoitusliikenne on melko tavalla TEL:sta ja LEL:sta poikkeava.

Lainmuutoksen tarkoitus

Edellä siteeratut asetusten sanamuodot antavat työnantajille ja yrittäjielle verrattain väljät mahdollisuudet tietoliikenteen hoitamiseen eläkelaitokseen päin. Yleisesti ottaen tämä vakuutuksen hoitoon

17.6.1976

3

vaadittava tietoliikenne tapahtuu moitteettomasti. Eräissä tapauksissa kuitenkin työnantaja tai yrittäjä jatkuvasti laiminlyö hänelle asetuksen mukaan kuuluvan tietojen antamisvelvollisuuden ja näin vaikeuttaa lakien toimeenpanoa. Aikaisemman TEL 17 §:n 1 momentin mukaan eläkelaitoksella ei ollut mahdollisuutta tässä tilanteessa määrätä lain perusteella vakuutusmaksua korotettavaksi, vaan viivästysajalta voitiin periä ainoastaan laskuperustekorko (1.1.1976 alkaen 8 %). Tämä ei kuitenkaan ole ollut riittävän tehokas keino laiminlyöntitapauksissa. Tästä syystä on perusteltua, että laki antaa mahdollisuuden eläkelaitoksille tehostaa tietojen antamista vakuutusmaksun korotuksella. Korotussanktio on näin ollen tarkoitettu sovellettavaksi niissä tilanteissa, joissa voidaan todeta selvää tietoista laiminlyömistä tietojen toimittamisessa. Kun kysymyksessä on suurten tietomäärien toimittaminen ja käsittely, saattaa yksittäiset tiedot teknisistä syistä jäädä pois tai tulla eläkelaitokselle väärässä muodossa. Tällaisten epähuomiossa tapahtuneiden virheiden vuoksi ei luonnollisesti ole tarkoitus korottaa vakuutusmaksua TEL 17 §:n 1 momentin nojalla.

Yksinomaan TEL:n piirissä on vakuutettuja yli miljoona. Tämä merkitsee vuosittain huomattavaa tietoliikennettä, jonka hoitaminen on monimutkainen tekninen prosessi. Näin ollen korotusmenettely tulisi olla sellainen, ettei sillä hankaloiteta tietoliikenteen hoitamista ja yleensä viivytetä etuuksien myöntämistä ja vakuutusmaksun määräämistä. Tietoliikenteen toteutuksessa käytetään nykyisellään lisääntyvässä määrin mm. magneettinauhajärjestelmiä, jolloin eläkelaitoksen ja työnantajan toimintamekanismeja joudutaan tässä suhteessa verrattain pitkälle yhdenmukaistamaan. Poikkeusten tekeminen tähän prosessiin merkitseekin hyvin helposti tilanteen vaikeuttamista, mihin TEL 17 §:n 1 momentin muutoksella ei ole pyritty. Näistä syistä johtuen tietojen antamisessa tapahtuvien laiminlyöntien seuraamusten määrittelyssä tulisi löytää verrattain kaavamainen, normaalia tietoliikennettä mahdollisimman vähän häiritsevä menettely. Tähän perustuen lain säännöksessä on jätettykin Eläketurvakeskukselle mahdollisuus antaa tarkempia ohjeita korotuksen määräämisestä ja siitä luopumisesta, jolloin sanktion määrääminen voidaan joustavasti mukauttaa olemassa oleviin tietoliikennejärjestelyihin.

Korotuksen määrä

Keskeisessä asemassa tietojen toimittamisessa ja rekisteröimisessä on vuosi-ilmoitus, jossa työnantaja ilmoittaa eläkelaitokselle kalenterivuoden vaihteessa jatkuvat työsuhteet ja palkkatiedot. Tästä syystä

17.6.1976

4

korotuksen määräämisen perustana on tarkoituksenmukaista käyttää vuosi-ilmoituksen antamisen yhteydessä tapahtuneita laiminlyöntejä.

Mikäli työnantaja ei anna eläkelaitokselle vuosi-ilmoitusta lainkaan, joutuu eläkelaitos arvioimaan puuttuvat vuosiansiot sekä niiden perusteella vakuutusmaksun. Jotta vuosi-ilmoituksen saaminen vastaisuudessa olisi varmistettu, on tällaisissa tapauksissa perusteltua korottaa vakuutusmaksua TEL 17 §:n 1 momentin nojalla.

Vakuutusmaksua korotetaan, kun työnantaja ei eläkelaitoksen kehotuksesta huolimatta anna vuosi-ilmoitusta ennen eläkelaitoksen suorittamaa vuosilaskentaa eikä esitä hyväksyttävää syytä viivästymiselle. Vakuutusmaksua korotetaan tällöin 20 prosentilla. Mikäli työnantaja ei seuraavanakaan vuonna anna vuosi-ilmoitusta, vakuutusmaksua korotetaan 40 prosentilla. Jos laiminlyönnit edelleen jatkuvat, lisätään korotusprosenttia 20 prosenttiyksiköllä vuosittain, kunnes saavutetaan TEL 17 §:n 1 momentissa mainittu vakuutusmaksun kaksinkertainen määrä.

TEL 17 §:n 1 momentin korotusta voidaan käyttää myös silloin, kun työnantaja antaa vuosi-ilmoituksen ajoissa, mutta selvästi ja tahallisesti laiminlyöjoidenkin eläkejärjestelyyn sisältyvien työsuhteiden ilmoittamisen vuosi-ilmoituksen yhteydessä taikka jättää työsuhteen alkamis- tai päättymisilmoituksen antamatta. Vakuutusmaksua korotetaan tällöin samalla tavalla kuin edellä on esitetty, mutta vakuutusmaksun korotusprosentti on kuitenkin rajattava ilmoittamatta jätettyjen työsuhteiden osalta kertyvään vakuutusmaksuun.

Viimeksi mainituissa tapauksissa on kuitenkin yleensä teknisesti erittäin työlästä ja kallista seurata joikaista vähäistä ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyöntiä. Näin ollen TEL 17 §:n 1 momentin mukaista sanktiota tulee näissä tapauksissa käyttää silloin, jos eläkelaitos selvästi voi todeta kysymyksessä olevan tahallisen tai toistuvasti uusiutuvan laiminlyönnin. Erityisen seurantajärjestelmän rakentamista ei voida pitää nykyvaiheessa perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena jo pelkästään kustannustekijöistä johtuen.

Mikäli työnantaja vaihtaa eläkelaitosta, ei vaihdos vaikuta korotusprosentin määräämiseen. Tällöin sen eläkelaitoksen, josta vaihtaminen tapahtuu, tulee ilmoittaa uudelle eläkelaitokselle, onko vakuutusmaksua TEL 17 §:n 1 momentin perusteella korotettu.

17.6.1976

5

TEL 17 §:n 1 momentin mukaista korotusta sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 1977 tehtävän ja vuoteen 1976 kohdistuvan vuosi-ilmoituksen sekä sen yhteydessä annettavien tietojen toimittamiseen. Korotusprosenttia määrättäessä ei tarvitse selvittää aikaisempien vuosien tietoliikennettä.

LEL:n osalta korotuksen määrääminen liittyy tilitystietojen antamisen laiminlyömiseen. Tältä osin noudatetaan soveltuvin osin edellä TEL:n osalta esitettyä korotusmenettelyä. Korotus tulee näin ollen kysymykseen, jos työnantaja Työeläkekassan kehotuksesta huolimatta laiminlyö tilitystietojen antamisen ja tällä tavoin vaikeuttaa tietojen rekisteröintiä ja vakuutusmaksun määräytymisperusteiden tarkistamista.

Korotuksesta luopuminen

Kuten edellä todettiin, korotus määrätään silloin kun tiedot jätetään tietoisesti antamatta. Koska korotustapausten pitäisi tältä kautta jo verrattain hyvin siivilöityä niihin, joissa on kysymys selvästi tahallisesta laiminlyönnistä, luopuminen ei muodostune erityisen tavalliseksi. Tästä syystä lainannonnassa on maininta siitä, että korotuksesta luopuminen tulee kysymykseen vain silloin, kun siihen on olemassa erityistä aihetta.

Korotuksesta on kuitenkin perusteltua luopua silloin, kun myöhästyminen tietojen antamisessa johtuu erehdyksestä, tulkinnanvaraisuudesta tai tietoliikenteessä tapahtuneista teknisistä häiriöistä. Mikäli tietojen antamisvelvollisuus on siirtynyt esim. kuolinpesälle tai konkurssipesälle, korotuksesta luopuminen on niin ikään yleensä perusteltua.

Yhteenveto

Edellä olevan perusteella vakuutusmaksun korotus tietojen antamisen laiminlyöntitapauksissa määrätään seuraavasti.

Korotus määrätään, kun vuosi-ilmoitusta ei eläkelaitoksen kehotuksesta huolimatta anneta ennen vuosilaskentaa ja viivästymiselle ei esitetä hyväksyttävää syytä. Korotus on ensimmäisellä kerralla 20 % ja korotusprosenttia lisätään 20 prosenttiyksiköllä vuosittain, jos laiminlyönnit jatkuvat seuraavina vuosina. Ylärajana on kuitenkin vakuutusmaksun kaksinkertainen määrä.

Vastaavaa korotusta voidaan käyttää myös silloin, kun työnantaja laiminlyö joidenkin työsuhteiden ilmoittamisen vuosi-ilmoituksen yhteydessä tai jättää antamatta työsuhteen alkamis- tai päättymis-

17.6.1976

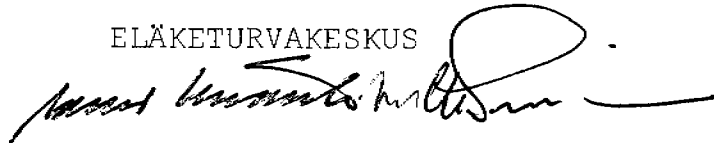
6

ilmoituksen, mikäli kysymyksessä on selvästi tahallinen tai toistuva laiminlyönti. Korotus rajataan kuitenkin tällöin ilmoittamatta jätettyjen työsuhteiden osalta kertyvään vakuutusmaksuun.

Korotuksen määräämistä käytetään soveltuvin osin myös LEL:n mukaisten tilitystietojen laiminlyöntitapauksissa.

Korotuksesta luovutaan, jos myöhästymisen tietojen antamisessa johtuu erehdyksestä, tulkinnanvaraisuudesta tai tietoliikenteessä tapahtuneista teknisistä häiriöistä. Luopuminen on niinkään perusteltua mm. silloin, kun tietojen antamisvelvollisuus on siirtynyt kuolinpesälle tai konkurssipesälle.

ELÄKETURVAKESKUS

A handwritten signature in black ink, appearing to be a cursive name, possibly "Jouko Vainio".